

26. nov. 1842

FAKTA

Dato:

26. nov. 1842

Sidetæl:

Dagbog A, side 94-96

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 123; Jesper

Svenningsen (red.): Seks år af et liv.

Johan Thomas Lundbye – Dagbøger

om tro, skæbne, kunst og kærlighed,

København 2018, s. 132-133

TRANSSKRIFTION

26 Nov.

Moder¹ er idag ikke rask, hun har lagt sig; vi have det Haab, at det kun er hendes sædvanlig slemme Hovedpine. Stakkel! hun er meget bekymret for Joachim.² Hun føler vel neppe de Byrder hun maa bære, aldrig hører jeg hende klage over at Livet er hende glædetomt. Hendes Hænder, som før var bløde hærdes ved det haarde Arbeid, hun maa gjøre, ja, en Karl, som forleden hjalp hende, og som har ●95● kjendt hende paa Frederiksværk, og maaskee der modtaget Godt af hende, sagde: Kors! hvad Fruen nu maa gaae! Saaledes gaaer Dagene hen ikke uden at vi maa savne ham, der dog ikke lod os savne Beqvemmelighed, ihvorvel han kun havde Lidet at give af. I Krogen ved Vinderød Kirke saae jeg de sænkede hans Kiste ned, der hviler han i Fred, og Gud har været ham en naadig Dommer.

– – – Hvad skrev jeg igaar? Gud hjælpe mig, skulde min Lykke afhænge af saa matte Ord; men stod jeg for hende,³ da behøvedes intet Ord og hun skulde dog læse Spørgsmaalet i mit Øie. – Mine glade Dage blive færre og færre – jeg gjorde mig en Glæde af at male et lille Skovparti,⁴ strax de første Dage, jeg var flyttet hertil,⁵ og troede ret deri at lægge min hele Stemning; hvor tit har jeg ikke siddet i den kjære Vinderød Skov eller paa Højbjerg og vel mægtigt følt Naturens Trøst i den dybe, dæmrende Dal lige nedenfor Carlsgave Allee, hvor tit sad jeg ikke der, naar noget gik mig imod. Jeg kunde da reise mig og være bedre tilmode, thi Naturen havde paa disse Steder en Alvor og Ro, der deals harmonerede med min egen Stemning og tilmed var istand til at mildne den. Noget saadant tænke jeg paa, men blev igjen nedslaaet, da Høyen⁶ paa sin Forelæsning yttrede, at saaledes tænke de unge Kunstnere tit: at de male af en indre Trang, naar de kun i Virkeligheden gjøre et Studie. Jeg har jo aldrig søgt i Skovenes Dybder Motiver til mine Malerier, og dette kan ●96● da vel ikke komme over: et kludderagtigt Forsøg. O, hvad er vel det Hele, naar vi gaae med Ormen i Hjertet, den, der gnaver paa vor Moralitet, den gnaver ogsaa paa vort Livs Lykke. –

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897), der klarede sig dårligt i skolen.

³ Louise Marie Neergaard (1816-1895).

⁴ Ejer ukendt, muligvis ikke bevaret (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 128a).

⁵ Lundbye havde en måned forinden fraflyttet sit lejede værelse hos kontrollør Schoubye på Frederiks Hospital og var flyttet hen hos sin mor i Kastellet.

⁶ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

94 | det være signdigt at give forstygrende ind: Dens Hs. Jy har
 troet af denne hendes Gader at hvide, ja, meget mere, Jy har
 Armod og Mangel maaskee i vente — det kan Jy naturlig see
 imøde for Jy har faldt at kinstarens Liv er dog rigt.
 Denne Hjgdom og et ærligt Hjerte er, hvad Jy har at hvide
 Dem, det er nok til at skabe den høieste Lykke som Jorden
 kan give, den Fattiges Lykke er ikke ringere end den Riges.
 Jy kan saa daarlige skigule mit, hvad der foregaar i mit
 Indre, at de sikkert alt maa have bemærket, at Jy blev
 glad, naar de traadte ind, ~~deklarerer sig~~ ~~deklarerer sig~~ ~~deklarerer sig~~
 naar de henvendte Dem til mig, naar Jy torde sidde
 ved Siden af Dem og tegne. Denne Glæde har Jy aldrig
 faldt ved nogen anden Riges Hæderelse, og det træs Jy er
 Hjertelighed, saa seer og uskyldig, at Jy dem selv tor bygge
 min Tæmtils Lykke. Jy har været tilfreds og lyfhelig ved
 hvad Hjelpeens Hånd har tildeelt mig; men Jy kan næsten
 ikke fatte denne Tanke: at Louise Mergens vil kalde sig
 min. Hvor skal Bøstet rumme en saadan Trængsel!
 — O Gud! en saadan Trængsel skal aldrig spren-
 ge mit bekjendte Bøst. Alen er for god — Jy er for sød.

26 Nov.

26 Nov.

Madu er idag ikke rask, Min har lagt sig; vi have det
 Raab, at det kun er hendes sædvanlige skæmmes Blæderpine.
 Hekkel! Min er meget bekymret for Frachim. Min føles vel
 næppe de Bøstet Min maa være, aldrig høres Jy hendes dæ-
 gte over at Læst er hendes glædetomt. Hendes Blæder, som
 Jy var blæder hændes ved det hændes Arbeid, Min maa gjø-
 re, ja, en Raab, som forleden hjælp hændes, og som har

hjemt hende paa Frederiksberg, og maaskee der maatte
gæst af hende, sagde. Hov! Hvad Frøen nu maa gaae! 95
Sledes gaar Sagen hen ikke inden at vi maa sære
ham, der der dag ikke lad os sære Begremlighed, hvor
vel han kan have Lidet at give af. Skriger ved Vinder
såd hørte saa jeg de sankede hans histe med, der hører
han i Fred, og Gud har været ham en maadig Dammes.
— — Hvad skrev jeg i gaar? Gud hjælpe mig, skulde
min Lykke afhænge af saa mange Ord; men stod jeg for
hende, da behøvedes intet Ord og hun skulde dog have
Springmaalet i mit Pæ. — Mine glade Dage blive for
ne og færre — jeg gjorde mig en Glæde af at male et
lille Skulptur, strax de første Dage, jeg var pligtet her
til, og truede vel deri at lægge min hele Stemning;
hvor til har jeg ikke siddet i den kjære Vinderad Skov
eller paa Kløjning og vel megetligt fælt Naturens Træst
i den Lyk, dæmende Dal lige nedenfor Carlsøerne
Allee, hvor til sad jeg ikke der, naar noget gik mig i
mæ. Jeg kunde da se mig og være bedre tilmode, thi
Naturen havde paa disse Steder en Alvor og Ro, der dels
harmonerede med min egen Stemning og tilmed var
i stand til at mildne den. Noget Laadant tænkte jeg paa,
men blev igjen nedslæet, da pløjede paa sin Troels
mig oppe, at sættes tænke de unge Kunstnere til:
at de male af en sande Trang, naar de kun i Virke
ligheden gøre et Studie. Jeg har jo aldrig sagt i Skov
nes Lykkes Motiver til mine Malerier, og dette kan

96 da vel ikke kommer over: et blødderagtigt Fersk.
O, hvad er vel det pæle, naar vi gaae med Comen
i Hjertet, den, der graver paa vor Moralitet, den
graver og saa paa vor Lids Lykke. —

29. Nov.

En Dyrsmaler naar det sætte sig ind i Dyreriget, inden det vil
hans Antidier blive kalde og døde. Jeg griber derfor med Dyrer-
lyst Lideligheden, naar den gives til at see, naar man sammen
med kreaturer. En svær Tyr skulde idag slægtes hos Friedwaldt,
og jeg gik derfor igaaar Eftermiddags i et grueligt Fersk til fagers
berg. Blot for at see Minkenngen af det bedrøvelse Gøding, og dog
er jeg ingen Ven af slige Døds-scener, kan ikke engang net godt tænke
at see Blod, Mis-handlinger af Dyr, store eller smaa, til Gavn
eller Skade. Denne svære Tyr har jeg selv tegnet, har seet den indvirk-
le de svære Lemmer og det elverlige Lindelag, der ikke rigtig godt
tillad andre end en hornhalsusk Nigter at passe den; den samme
Nigter var indvirkelig beraget: den har aldrig gjort mig nogen
Fortrød og nu naar jeg dog lette den hen, naar den skal bindes.
Med en indvirkelig Følelse betragtede jeg dens sidste korte Vandring og
Tilberedelse. Med nogen Varsomhed og med mange Også Ods-
lagde man den et Par fersk vartide Strikkes om Halsen og harit
bløddet tæt til en indrammet Piaz, harit den derpaa et Klæde
for Dinene; men da dette faldt af, lagde jeg Merke til at Slagteren
halvt Ogen beg ved sig, som om Tyren ved Signet af den skulde
kunne fortænde nogen Tanke om, hvad der foretog sig.
Bag Klædene faldt det svære Blug, og i samme Nid styrtede Signet
med et Mefryk af Lærte, og jeg kan bedne sige Gni, i Aavent
Lem som altid giver en vald som Lød noget madselsfaldet. Posten